

0 znanstveni preosnovi socijalnega reda.

(Konec.)

Sicer bi čisto akademično zanimalo, zaslédovati te strašne funkcije klasičnih nositeljev semitskega kulturnega izkoriščanja daleč nazaj v zgodovinsko davnino pred postanek farizejskega, rabinskega in finančnega židovstva. Saj je končno židovstvo le člen v verige razvoja človeštva iz zivalstva. Toda mi, ki tako strašno trpimo pod onimi funkcijami, imamo opravka z zloni, ki nas ne posredno pritiska in zastruplja, ki goni s svojo vrtoglavo vladateljnostjo, s svojim mrličavim hrepenjem po moči in bogastvu vse narode kot njih svetovni mučitelji in davaleci v pekel, to je, v narodno smrt za tem namenom, da ustanovi v svojem častihlepju zase izključno židovsko, mesijansko, nebeško kraljestvo na zemlji. Seveda ne zadustuje, da izluščimo to stvarno jedro mesijanske in odtešeniške ideje ter tako razkinkakom starozakonski misterij. Tem tisočletja tajno besnečim zarotnikom, pustolovcem in čarovnikom je treba prav v praktičnem življenju njih razsajanja ustaviti. Le judaisme, violá l'emeni!

Ta demon pa se je že zagrizel v našo notranjost, zato moramo očistiti svoja srca in svoje duše, moramo se razklditi in razkristjati s potrpežljivim delom. To je prerjenje človeštva v znanenju dela. Že dve tisočletji dirigira Jahve v veselje svojih prepmenitih izvolencev grmečo difonijo svetovne civilizacije. Socijalna energetika mu izbija sedaj taktiko iz smele roke, da uvede sama blagolasje ljudi osrečujoče simfonije svetovne kulture.

Fino čuteče uho prisluškuje v ritem sto- in tisočletij, ki je mnogo enoglasnejši, nego si upamo misliti, kako se razvijajo ob problemu židovstva temeljni zakoni družbene tvorbe, ono že tudi sliši temeljni akord in vodilni motiv nove religije. Mi, delavna ljudstva žive sodobnosti, vstvarjamo to religijo. Da pa ne polnimo z novim vinom starih mehov, nočemo te stvaritve imenovati z religijo, ker bi to ime moglo preveč ozlovotiti naša čustva. Religija je mrtva, naj živi — življenje!

Povdarjamo še enkrat temeljna gesla nove prirodznanske življenjske umetelnosti:

I. Negativna načela:

Zavestno odklanjanje in premagovanje starega od židovstva klasično religiozno nošenega semitstva; veliki svetovni smoter ni več židovska svetovna nadvlada, marveč življenje delavnih sodrugov vseh kulturnih narodov. Zato treba onemogočiti nadaljevanje in razmnoževanje starih krivic z odpravo starega dednega prava, rentnih naprav in kovinskega denarja. Potrebno je ozdravljenje ljudskih bolezni.

II. Pozitivna načela:

Zavestno oblikovanje socialno-energetsko svetovne družbe. Zdravo rojstvo in vzgoja z delom in k splošnokoristnemu delu je najboljša dedščina za bodoče rodove. Delavska pravda stopi na mesto stare nasilne pravde. Zdrave ljudske potrebščine in potrebno narodno delo je treba očistiti računski, odstraniti pa goljufivi kovinski denar in kredit. Ozdraviti treba narode.

Mi krepko verujemo v te nove narodne smotre, ker jih moremo z matematično gotovostjo dojeti in pojmili. Mi ljubimo te smotre svojega boga — ker ljubimo iz srca sebe in svoje življenje in življenje vseh bližnjih, ki si hočejo z vzajemno pomočjo življenje osrečiti in oplekati. Toda mi ne upamo le, marveč mi prikaujemo z vso gotovostjo, da se bodo ti naši smotri uresničili, ker smo dobro spoznali tesno zvezo med sredstvi in velikim smotrom in ker nas navdaja toplo navdušenje, s katerim spevamo radi na svoje rane trdnice, da v dosegu tega smotra.

Tako slutimo, da smo socialno-energetsko svetovno družbo že vnaprej. Socialni delovni testament zapuščamo svojim potomcem. V svojem orisu vidimo, da da vršen. Ogromno delo je pa vesela življenjska stvarnost naša in neštevilnih naših dohij generacij. Sreča vsakega večstva je blizu!

Naročajte in širite svoj list "Prosveta."

RDEČA KNJIGA.

Med drugim je velika francoska revolucija odstranila nepotrebne penzije in visoke plače, s katerimi so ministri in dvorjani plenili državno zakladnico. V takozvani rdeči knjigi Le Camusa, zastopnika v narodni zbornici, najdemo zaznamke, ki dokazujejo, kako se je zapravljalo iz ljudstva izprešan denar.

Neki grof Vergeennes je dobil za svoj "povratek s Švedskega" 50.000 frankov. Neki gospod de Croismard je dobil lepo svoto, da si je lahko kupil posestvo. Glavni pravdnik Joly de Fleury je dobil na leto 17.000 frankov penzije, "ker je svojo službo prepustil svojemu sinu."

Neki Desgalois je dobival 22.720 frankov in tri penzije. Prvo kot "prvi predsednik in intendant," drugo kot "intendant in prvi predsednik," in zadnjo iz "zgoraj omenjenih vzrokov."

Najboljše se je godilo markiju d'Antichamp, ki je dobival kar štiri penzije. Prvo je dobival za "zasluge svojega očeta," drugo "radi istega predmeta," tretjo "radi istega predmeta" in četrto "radi istih vzrokov."

Ni čudo, ako se je ljudstvo krvavo maščevalo v revoluciji, ko je bilo oplenjeno in okradeno, da je bilo groza.

NAVEDKE

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V saloni imam vse za vsakdanje potrebščine po zmernih cenah.

ANTON SORNIK,
Hernikla, Pa.

Rudarje potrebujemo.

CREIGHTON COAL WORKS, CREIGHTON, PA.

7 do 8 čevljev višek premoga. Dobra streha in tlak. Odprte svetilke se rabijo. Delo s pikom in strojem. Dobra plača — 4 do 5 dolarov zmanjšan v najem po 16 do 28 na mesec. Tu so orja in šole. V Creighton, Pa., je lepo rudarsko mesto poleg Pennsylvanije. Zelenice je 20 milj od mesta Pittsburgh, Pa., ob Allegheny reki. Dobra železnica in poulična avena. Naši delavci dobro služijo in so zadovoljni.

Zašlite se pri U. S. EMPLOYMENT SERVICE, V PITTSBURGH, PA., ali pa pišite na naslednja pošta na:

MR. CHARLES E. CRAIG,
Superintendent,
CREIGHTON, PA.

Potrebujemo: — deklet za splošno hišno delo. Za navadno kuharico. Plača je \$10. tedensko. Zglasite se na: 5541 Hays St., Pittsburgh, Pa. (x) Oct. 1, 3, 4.

POTREBUJEMO, dekleta 14 do 16 let stara za delo v tovarni. Plača po \$1.50 dnevno. Zglasite se pri: Keystone Box Company, 26th St. and Liberty Ave., Pittsburgh, Pa. (7x).

PRODAJALEC.

Energičen in izobražen mož, vešč več jezikov, ki ima znanje z uslužbeni v jeklnah in na velikih ladjah lahko naredi velike dohodke in trajno službo. Vprašajte na: 207 NATIONAL BANK BLDG. Fourth Ave & Wood Str. PITTSBURGH, PA.

POTREBUJEMO

Rudarje za delo pri dobro znanem rudniku. Dovolj premoga še za nadaljnjih 20 let. Nobenih delavskih neredov od kar je rudnik v obratu. Tu je 9 čevljev čistega premoga. Plačamo od voza. Rabijo se električne svetilke. Šole in cerkve. Naš rudnik se nahaja na polovični poti med Uniontown, Pa in Brownsville, Pa. Ulice so tlakirane. Poulična železnica vozi in najbližje mesto do rudnika je Fairbanks, Pa. Rudnik je poznan pod imenom "Sebright." Pišite nam za pojasnila katere odgovorjamo v vašem materinem jeziku. Pisma naslovite na:

TAYLOR COAL & COKE COMPANY,
UNIONTOWN, PA.

Kupite Zadolžnice Svobode.

Kupite jih v velikem številu in jaz bom ZAVRISKAL na kajzerjevi palači v Berlinu!

